

การวิเคราะห์การเดินทางทางจิตวิญญาณของตัวละครเอกหญิง
ในนวนิยายแนวศาสนาของทมยันตี
An analysis of spiritual journey of female main characters
in religious novels of Tamayanti

สุประวีณ์ แสงอรุณเฉลิมสุข (Suprawee Saeng-Arunchalaemsuk)

นักศึกษาลัทธิศึกษาศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
Ph.D (Candidate) Program in Thai, Faculty of Humanities and Social Sciences, Lampang Rajabhat University

Truong Thi Hang

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
Asst. Prof. Dr. Program in Thai, Faculty of Humanities and Social Sciences, Lampang Rajabhat University

บุญเหลือ ใจมโน (Boonlue Chaimano)

รองศาสตราจารย์ ดร. สาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
Assoc. Prof. Dr. Program in Thai, Faculty of Humanities and Social Sciences, Lampang Rajabhat University

ประจักษ์ สายแสง (Prachaksha Saisang)

รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาคติชนวิทยา ปรัชญา และศาสนา คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
Assoc. Prof. Dr. Department of Linguistics, Folklore, Philosophy and Religion, Faculty of Humanities,

Naresuan University

Received: June 9, 2020, Revised: September 10, 2020, Accepted: September 17, 2020

บทคัดย่อ

บทความวิจัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของวิทยานิพนธ์ เรื่อง “การเดินทางทางจิตวิญญาณ : กรณีศึกษากลิณีการ นำเสนอการเดินทางทางจิตวิญญาณของตัวละครหญิงในนวนิยายแนวศาสนาของทมยันตี” มีวัตถุประสงค์เพื่อ วิเคราะห์การเดินทางทางจิตวิญญาณของตัวละครเอกหญิงในนวนิยายแนวศาสนาของทมยันตี ผลการวิจัยพบว่า ตัวละครเอกหญิงในนวนิยายแนวศาสนาของทมยันตีมีการเดินทางทางจิตวิญญาณ 2 ระดับคือ 1) ระดับพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นแรกเป็นการเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับพื้นฐานขณะที่บุคคลยังมีชีวิตอยู่พบ 3 ลักษณะ คือ ทางความฝัน ทางสมาธิ และเกิดจากอำนาจของผู้ที่มีพลังจิตสูงหรือสิ่งเหนือธรรมชาติบันดาล ประเด็นที่ 2 เป็นการเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับพื้นฐานหลังความตาย ซึ่งหมายถึงการเวียนว่ายตายเกิด 2) ระดับสูง แบ่งเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงขณะที่บุคคลยังมีชีวิตอยู่คือ ตัวละครได้เข้าสู่ภาวะสูงสุด และประเด็นที่ 2 การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงหลังความตาย พบลักษณะ ตัวละครที่สิ้นชีวิตแล้ว และไม่กลับมาเวียนว่ายตายเกิดอีก โดยตัวละครได้คืนกลับไปสู่ต้นธาตุ

คำสำคัญ: การเดินทางทางจิตวิญญาณ นวนิยายแนวศาสนา ทมยันตี

Abstract

This research article was part of a dissertation entitled "Spiritual Journey: A case study of Presented Techniques of Female Characters in Religious Novels of Tamayanti" aiming to analyze the spiritual journey of female main characters in religious novels of Tamayanti. The findings of the study showed that the female main characters in religious novels of Tamayanti had a spiritual journey with 2 levels that were 1) basic level, divided into 2 topics with the first topic as a spiritual journey while living, which were in 3 kinds consisting of dream, mind meditation, and high psychic power person/supernaturally inspired; and the second topic as a spiritual journey after death, which was a cycle of death and rebirth. 2) advanced level, divided into 2 topics, with the first topic as a spiritual journey while living in which the characters were at the climax of their condition and the second topic, a spiritual journey after death showed that those characters who passed away would not have rebirth and return to original substance.

Keywords: Spiritual Journey, religious novels, Tamayanti.

บทนำ

นวนิยายเป็นเรื่องราวที่มีข้อมูลสัมพันธ์กับความจริงและจินตนาการของผู้เขียน โดยการจำลองภาพชีวิตของมนุษย์ อย่างสมเหตุสมผลและสมจริงเช่นเดียวกับชีวิตจริงของมนุษย์ (วนิดา บำรุงไทย, 2544, น. 14) ด้วยเหตุนี้จึงทำให้มีนวนิยายหลากหลายประเภท ซึ่งนวนิยายแนวศาสนาเป็นนวนิยายประเภทหนึ่งที่น่าสนใจ เนื่องจากผู้เขียนใช้ถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับหลักธรรม คำสอนในศาสนาเพื่อการจรรโลงใจและเป็นแนวทางในการดับทุกข์ให้แก่ผู้อ่าน ตลอดจนธำรงไว้ซึ่งศาสนา ดังที่ เกศินี จุฑาวิจิตร (2552, น. 304) แสดงความเห็นเกี่ยวกับนวนิยายแนวศาสนาว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจเสนอหลักธรรมในศาสนามาใช้ในการดับทุกข์ รวมถึงเรื่องราวเกี่ยวกับ พระศาสดา สาวก นักบวช ตลอดจนผู้มีบทบาทในการค้ำจุนศาสนาอีกด้วย

นักประพันธ์นวนิยายแนวศาสนาที่มีชื่อเสียงและได้รับความนิยมมากที่สุดท่านหนึ่งคือ ทมยันตี เป็นนามปากกาของ คุณหญิงวิมล ศิริไพบูลย์ ผู้มีความสามารถเขียนนวนิยายได้หลายแนว โดยเฉพาะนวนิยายแนวศาสนาของทมยันตีมีความน่าสนใจมาก ด้วยในเนื้อหามีความหลากหลายมิใช่มุ่งเสนอเพียงแต่แนวคิดทางพระพุทธศาสนา หรือความเชื่อเรื่องผีแบบดั้งเดิมเท่านั้น หากแต่ยังผสมผสานความเชื่อปรัชญาอียิปต์โบราณ รวมทั้งแนวคิดศาสนาพราหมณ์-ฮินดูได้อย่างลงตัวอีกด้วย ทั้งนี้เพราะทมยันตีเป็นผู้ที่ให้ความสนใจศึกษาศาสนาและมุ่งมั่นในการค้นคว้าอย่างจริงจัง ดังที่ วิศวานาถ (นามแฝง) (2548, น. 214) กล่าวว่า ทมยันตีเกี่ยวกับชีวิตที่วนเวียนซ้ำซากจึงต้องการแสวงค้นคว้าเรื่องธรรมะอย่างจริงจัง เพราะเป็นสิ่งที่ทำให้เธอเข้าใจชีวิต และเห็นสัจธรรมมากขึ้น

สำหรับแนวคิดเรื่องการเดินทางทางจิตวิญญาณนั้น มักปรากฏให้เห็นในปรัชญา ความเชื่อ ศาสนาต่างๆ เกี่ยวกับความเชื่อเรื่องการเวียนว่ายตายเกิดมาตั้งแต่อดีตกาล Truong (2559, น. 140-157) อธิบายในบทความเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด กล่าวสรุปได้ว่า หนึ่งในความเชื่อสำคัญของชาวอียิปต์ ชาวกรีกสมัยโบราณ รวมถึงประชาชนในภาคพื้นตะวันออก คือ ความเชื่อเรื่องการเวียนว่ายตายเกิด ทั้งนี้สามารถตีความจากสัญลักษณ์อันมีลักษณะเป็นสากล

ได้ดังนี้ ประการแรก การให้ความสำคัญกับทิศตะวันออก ตามความเชื่อมาแต่คัมภีร์ที่ทิศทางสี่ต่างก็มีเทพเจ้าประจำทำหน้าที่ปกปักรักษา กระนั้น ในคำกราบบังคมทูลสรรเสริญพระเจ้าแผ่นดินแห่งอียิปต์ตอนบนและตอนล่าง ราชารบิหารของพระองค์จะเอ่ยนามเทพเจ้าแห่งทิศบูรพาเท่านั้น อีกตัวอย่างที่น่าสนใจ คือ พระพุทธรูปในประเทศไทยมักจะหันพระพักตร์ไปยังทิศตะวันออก และชาวไทยนิยมสร้างบ้านโดยหันประตูหน้าบ้านไปทางทิศตะวันออก มาแต่โบราณ จากปรากฏการณ์ดังกล่าวสามารถอธิบายได้ว่า ทิศบูรพาเป็นสัญลักษณ์แห่งการถือกำเนิดเกิดใหม่ เป็นทิศที่พระสุริยะจะโผล่ขึ้นมารับอรุณสงายในยามเช้า นำพาสิ่งใหม่ๆ และการเริ่มต้นชีวิตใหม่มาให้ และประการที่สอง การบูชา พบสัญลักษณ์เกี่ยวกับปรากฏการณ์ในพระคัมภีร์เก่าแก่จำนวนมากในฐานะสัตว์ที่ “ไม่มีวันตาย” เนื่องจากลอกคราบเปลี่ยนรูปร่างใหม่เรื่อยๆ หรืออาจเรียกว่า ได้เกิดใหม่ มีชีวิตใหม่เรื่อยๆ ทั้งในเทพปกรณัมอียิปต์ ตำนานของชาวบับซารี และพระคัมภีร์ปฐมกาลของศาสนาคริสต์

อย่างไรก็ดี “พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเคยตรัสไว้ว่า สรรพสิ่งมีความเกิดขึ้นเป็นธรรมดา มีความเสื่อมไปเป็นธรรมดา และมีทั้งความเกิดขึ้นและความเสื่อมไปเป็นธรรมดา ผู้มีวิชาเป็นเครื่องกัน มีตณหาเป็นเครื่องผูกมัดจะต้องเวียนว่ายตายเกิดจากโลกนี้ไปสู่อีกโลกหนึ่ง และจากโลกอื่นมาสู่อีกโลกหนึ่ง” (สุชีพ ปุญญานุภาพ, 2550, น. 100, 337) “ด้วยเหตุนี้ การที่มนุษย์คนหนึ่งจะสังขาร และจิตวิญญาณของเขาหวนกลับมาสู่รูปร่างใหม่ และเริ่มต้นชีวิตใหม่อีกวาระหนึ่งนั้น ไม่ใช่เรื่องที่น่ายินดีปรีดาแต่อย่างใด เพราะนั่นหมายความว่า เขาจะต้องจมดิ่งอยู่ในความทุกข์” (สุชีพ ปุญญานุภาพ, 2550, น. 361) ดังนั้น พระพุทธองค์ทรงตรัสเรื่องความทุกข์ เหตุให้ทุกข์เกิด ความดับทุกข์ ตลอดจนข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ อันมีความหมายเดียวกับที่จิตวิญญาณของมนุษย์ได้บรรลุถึงความหลุดพ้นอย่างแท้จริง ไปสู่นิพพาน และไม่ต้องวนมาถือรูปร่างใหม่ กับทั้งอยู่ภายใต้วัฏจักรของการเวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป

จากแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้นนำไปสู่ผลการแบ่งลักษณะการเดินทางทางจิตวิญญาณที่ประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับพื้นฐานกับการเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูง โดยอาศัยการบรรลุเป้าหมายแห่งการหลุดพ้นเป็นเกณฑ์ประเมินวัดได้ ดังนี้

การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับพื้นฐาน หมายถึง ปรากฏการณ์ที่จิตวิญญาณละออกจากกายวัตถุ และล่องลอยไปยังที่อื่น ทั้งนี้ หมายรวมถึงสภาวะที่บุคคลยังมีชีวิตอยู่ และหลังความตาย ในกรณีที่มีชีวิตอยู่ อาจแสดงออกในลักษณะของความฝัน หรือในกรณีที่พระเกจิอาจารย์นั่งสมาธิและสามารถแยกจิตวิญญาณออกจากกายสังขาร เป็นต้น ส่วนในกรณีการเดินทางทางจิตวิญญาณหลังความตาย หมายถึงปรากฏการณ์ที่จิตวิญญาณของปัจเจกออกจากร่างที่กำลังจะเน่าเปื่อย ท่องไปยังที่อื่น ก่อนจะกลับมาถือรูปร่างใหม่ คือ ได้เกิดใหม่ และเข้าสู่วัฏจักรแห่งการเวียนว่ายตายเกิดอีกวาระหนึ่ง สาเหตุที่ผู้วิจัยจัดให้ปรากฏการณ์เวียนว่ายตายเกิดอยู่ในการเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับพื้นฐานก็เพราะ ตามหลักในศาสนาพราหมณ์-ฮินดู เวกเช่นเดียวกับในพระพุทธศาสนา เมื่อใดก็ตามที่มนุษย์ยังต้องเวียนว่ายตายเกิด นั่นก็หมายความว่า เขายังไม่สามารถไปสู่การหลุดพ้นอย่างแท้จริง ส่วนการเดินทางในระดับสูง หมายถึง ปรากฏการณ์ที่จิตวิญญาณละออกจากกายสังขาร และไปหลอมรวมเป็นหนึ่งเดียวกับกระแสจิตใหญ่ ซึ่งในศาสนาพราหมณ์-ฮินดูเรียกว่า “บรมอาตมัน” ปรัชญาอียิปต์โบราณเรียกว่า “องค์อาตม” ขณะที่พระพุทธศาสนาเรียกปรากฏการณ์นี้ว่า นิพพาน หรือการบรรลุความหลุดพ้น

นวนิยายแนวศาสนาของทมยันตีมีการนำเสนอเรื่องการเดินทางทางจิตวิญญาณของตัวละครเอกหญิง และแนวคิดเรื่องความหลุดพ้นในปรัชญาอียิปต์โบราณ ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และพระพุทธศาสนา ได้อย่างน่าสนใจซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเรื่องการเดินทางทางจิตวิญญาณ ดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าการวิเคราะห์การเดินทางทาง

จิตวิญญาณของตัวละครเอกหญิงในนวนิยายแนวศาสนาของทมยันตีจะเป็นการค้นพบเส้นทางการเดินทางทางจิตวิญญาณของตัวละครเอกหญิงที่น่าสนใจเนื่องจากตัวละครเหล่านี้มีความต่างกันทั้งศาสนาและความเชื่อ อีกทั้งยังพบกลวิธีการนำเสนอรรถาที่นำไปสู่ความหลุดพ้นของตัวละครเอกหญิงของทมยันตีอีกด้วย ทั้งนี้ในบทความนี้มีการใช้คำอธิบายศัพท์เพื่อให้เข้าใจในการตีความ ได้แก่ นวนิยายแนวศาสนา หมายถึง นวนิยายที่มุ่งถ่ายทอดความรู้ทางพุทธปรัชญา เทวศาสตร์ และ จิตวิญญาณของทมยันตี ที่มีเนื้อเรื่องกล่าวถึงการเดินทางทางจิตวิญญาณของตัวละครหญิงที่มุ่งสู่การบรรลุญาณอันสูงสุด หรือการเดินทางของจิตวิญญาณไปตามที่ต่างๆ ในขณะที่บุคคลนั้นยังมีชีวิตอยู่ และนวนิยายของทมยันตี หมายถึง นวนิยายทุกนามปากกาที่ คุณหญิงวิมล ศิริไพบูลย์ เป็นผู้ประพันธ์ ซึ่งผู้วิจัยมุ่งอธิบายเฉพาะในการศึกษาครั้งนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

วิเคราะห์การเดินทางทางจิตวิญญาณของตัวละครเอกหญิงในนวนิยายแนวศาสนาของทมยันตี

วิธีดำเนินงานวิจัย

การศึกษานี้ใช้วิธีวิจัยจากเอกสารและดำเนินการตาม 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 เป็นขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการเดินทางทางจิตวิญญาณและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนวนิยายแนวศาสนาของทมยันตี ที่ปรากฏการเดินทางทางจิตวิญญาณของตัวละครหญิงจำนวน 9 เรื่อง ได้แก่ นวนิยายที่ใช้นามปากกาทมยันตี จำนวน 7 เรื่อง คือ ซามี (พ.ศ.2544) กฤตยา (พ.ศ.2551) ศิวาลัย (พ.ศ.2551) ไชยณี (พ.ศ.2551) จิตา (พ.ศ.2552) ฌาน (พ.ศ. 2559) นากพัทธ์ (พ.ศ. 2560) และนามปากกาลักษณวิดี จำนวน 2 เรื่อง มนตราแห่งดารา (พ.ศ.2556) และ นวนิยายภาคต่อเนื่องเรื่องบาดาล (พ.ศ.2552) เทวปักชี (พ.ศ. 2553) และเทพอวตาร (พ.ศ.2558)

ขั้นตอนที่ 2 เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้วิเคราะห์การเดินทางทางจิตวิญญาณของตัวละครเอกหญิงในนวนิยายแนวศาสนาของทมยันตี โดยการใช้เป้าหมายการบรรลุภาวะสูงสุดมาเป็นเกณฑ์ในการจำแนก ได้แก่ 1. การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับพื้นฐาน หมายถึง การที่จิตวิญญาณของบุคคลออกจากร่างไปสู่ที่ต่างๆ แต่ในท้ายที่สุดก็ต้องกลับมาสู่ร่าง แบ่งได้ 2 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นแรกเกิดขึ้นขณะที่บุคคลยังมีชีวิตอยู่ และประเด็นที่สอง เกิดขึ้นหลังความตาย จิตวิญญาณได้ออกจากร่างไปสู่ร่างใหม่ ซึ่งหมายถึง การเวียนว่ายตายเกิด และ 2. การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูง หมายถึง การบรรลุภาวะสูงสุด หรือการที่จิตวิญญาณได้ไปหลอมรวมกับกระแสดิจใหญ่ เกิดขึ้นได้ 2 ลักษณะ ลักษณะแรกคือ การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงขณะที่บุคคลยังมีชีวิตอยู่ และลักษณะที่สองคือ การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงหลังความตาย

ขั้นตอนที่ 3 เป็นขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์การเดินทางทางจิตวิญญาณของตัวละครเอกหญิงจากนวนิยาย 9 เรื่อง พบตัวละครเอกหญิงที่มีการเดินทางทางจิตวิญญาณ 9 ตัว ได้แก่ ใจแก้ว จากเรื่อง “ฌาน” ซามี จากเรื่อง “ซามี” จิตา จากเรื่อง “จิตา” ไชยรี จากเรื่อง “ไชยณี” ซาครียา จากเรื่อง “นากพัทธ์” วามริน จากเรื่อง “ศิวาลัย” กฤตยา จากเรื่อง “กฤตยา”

อิลลลา จากเรื่อง “มนตราแห่งดารา” และมุกลิน จากนวนิยายภาคต่อเนื้อเรื่อง “บาดาล” “เทพปักซี” และ “เทพอวตาร” มีการเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับพื้นฐาน และในระดับสูง ดังนี้

1. การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับพื้นฐาน

จากการวิเคราะห์ตัวละครเอกหญิงที่มีการเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับพื้นฐาน สามารถแบ่งประเด็นการเดินทางทางจิตวิญญาณได้ 2 ประเด็น ได้แก่ การเดินทางทางจิตวิญญาณขณะที่บุคคลยังมีชีวิตอยู่ และการเดินทางทางจิตวิญญาณหลังความตาย ดังนี้

1.1. การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับพื้นฐานขณะที่บุคคลยังมีชีวิตอยู่

การเดินทางทางจิตวิญญาณขณะที่บุคคลยังมีชีวิตอยู่ หมายถึง การที่จิตวิญญาณของตัวบุคคลได้ออกเดินทางไปยังสถานที่ต่างๆ ขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ จากการวิเคราะห์พบทั้งตัวละครเอกหญิงที่มีการเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับพื้นฐานขณะที่ยังมีชีวิตอยู่ ในลักษณะความฝัน การทำสมาธิ และเกิดจากอำนาจของผู้มีพลังจิตดลบันดาล ดังนี้

1.1.1 ความฝัน หมายถึง การที่ตัวละครได้เดินทางทางจิตวิญญาณไปพบเห็นเหตุการณ์ต่างๆ ผ่านความฝัน จากการศึกษาค้นพบตัวละครเอกหญิงมีการเดินทางทางจิตวิญญาณผ่านความฝัน 2 ลักษณะคือ เกิดจากสัญญาเดิมในอดีตชาติของตัวละคร และเกิดจากอำนาจของผู้มีพลังเหนือธรรมชาติบันดาล ปรากฏในตัวละคร 5 ตัว ได้แก่ วามริน ชาคริยา อิลลลา ไวยรี และมุกลิน ดังนี้

1) **วามริน** จากเรื่องศิวาลัย ในวัยเด็กมีครอบครัวชาวไทยไปพบเธอเดินทางที่เมืองฤๅษีประเทศอินเดียจึงรับเป็นบุตรบุญธรรม วามรินเป็นนางแบบที่มีชื่อเสียง วันหนึ่งเธอได้พบกับผู้ทำหน้าที่ประสานงานให้ทีมถ่ายแฟชั่นที่ประเทศอินเดียชื่อรุทร หลังจากนั้นเธอมักจะฝันถึงเรื่องราวในอดีตชาติว่าเธอ คือ เจ้าหญิงโสมาวดี ส่วน รุทร คือ เจ้าชายรุทรเป็นคนรักของเธอ แต่เธอรู้สึกชิงชังเขาจนไม่อาจให้อภัยได้ เนื่องจากเขาไม่ช่วยพี่สาวของเธอให้รอดพ้นจากการเข้าพิธีสตีจนต้องเสียชีวิตในกองไฟ นอกจากนี้เขายังบอกเธอว่าเธอจะต้องเข้าพิธีอภิเษกกับโอรสของพระเจ้าอโศกมหาราชโดยไม่มีทางเลือก

2) **ชาคริยา** จากเรื่องนากพัทธ์ เธอเป็นผู้ที่มีสัมผัสที่หก สามารถมองเห็นวิญญาณได้ หลังจากที่ได้พบกับนาก หญิงสาวลึกลับที่พบที่ห้างสรรพสินค้า เธอมักจะฝันว่าเธอไปเห็นหมอผีกำลังเคียวหัวกะโหลกที่วัดโคกพระยาและได้ยินเสียงห้ามเธอมาที่นั่นอีก วันหนึ่งชาคริยาไม่สบาย เธอสวดมนต์ก่อนนอนตามปกติ แต่เธอไม่เคยทราบว่าจะสวดบางบทที่เธอสวดเป็นคาถาที่หมอผีใช้ทำพิธีทางไสยศาสตร์ เมื่อร่างกายของเธออ่อนแอ จิตวิญญาณของเธอจึงอ่อนแอตามไปด้วย ส่งผลให้วิญญาณของนากมีอิทธิพลทำให้เธอฝันว่าอยู่ในร่างที่เป็นอดีตชาติของเธอซึ่งเป็นลูกพี่ลูกน้องที่สนิทกับนาก และได้ทราบเรื่องราวเกี่ยวกับนากตั้งแต่ต้นจนตาย แต่เธอฟื้นขึ้นมาก่อนทำให้ไม่สามารถทราบได้ว่าหลังจากนั้นเกิดอะไรขึ้นกับนาก

3) **อิลลลา** จากเรื่องมนตราแห่งดารา อิลลลาเป็นหญิงสาวชาวไทยที่ไปท่องเที่ยวที่ประเทศอียิปต์ และได้พบกับดอกเตอร์ราทา นักอียิปต์วิทยาที่มาทำหน้าที่นำเที่ยวให้คณะทัวร์ เธอรู้สึกคุ้นหน้าราวกับเคยรู้จักกันมาก่อน ในคืนนั้นเธอก็ได้ฝันว่าไปยังสถานที่แห่งหนึ่งและเห็นเขายืนอยู่บนก้อนหินสูงชันนี้ว่าสังคนงานที่กำลังลำเลียงก้อนหิน วันต่อมาเธอได้ฝันเห็นการสร้างพีระมิดโดยมีฟาโรห์รามเสสที่ 2 และดอกเตอร์ราทาอยู่ในเหตุการณ์นั้นด้วย และคืนต่อมาเธอประสบอุบัติเหตุหกล้มในห้องน้ำสลบไป จิตวิญญาณของเธอได้ย้อนไปอยู่ในอดีตชาติเมื่อครั้งเป็นเจ้าหญิงเมเนเนเยตามุน พระราชธิดาของฟาโรห์รามเสสที่ 2 ส่วนดอกเตอร์ราทา คือ เจ้าชายทาเอ็มวาเส็ดพี่ชาย

ต่างมารดาและยังเป็นคนรักของเจ้าหญิงเมเนเยตามุนอีกด้วย แต่มีเหตุการณ์ที่ทำให้เจ้าหญิงเมเนเยตามุนไม่พอพระทัยเจ้าชายทาเอ็มวาเส็ดจึงหลีกเลี่ยงการพบปะเหมือนเช่นเคย ต่อมาเมื่อผู้วางแผนลอบปลงพระชนม์เจ้าชายทาเอ็มวาเส็ด แต่เจ้าหญิงเมเนเยตามุนกลับเป็นผู้ที่มารับเคราะห์แทนทำให้หลับไหลไม่ได้สติ หลังจากนั้นอิลวาก็รู้สึกตัวว่าเธอนอนอยู่ในโรงพยาบาล

4) **ไวชรี** จากเรื่องไวชณวี ไวชรีเป็นอนุของเทวะ เธอมักฝันเห็นตัวเองแต่งกายแปลกๆ ในยามราตรีที่มีดมิด และกำลังรีบเร่งไปเป็นประธานในพิธีสังเวทเทพเจ้า ซึ่งมีเสียงสวดและเสียงเรียกเธอว่าไวชณวี โดยที่เธอก็ไม่เข้าใจว่าเหตุใดจึงฝันเช่นนั้น ต่อมาเธอพบกับด็อกเตอร์ปราณ-ศานติ มหาฤๅษี เขาบอกว่าเธอเป็นอนุของพระแม่เจ้ามหาทศรคา คือเป็นส่วนหนึ่งของพระแม่เจ้าที่แตกออกออกมาเป็นจิตวิญญาณมาเกิดในร่างของมนุษย์ นอกจากนี้ไวชรียังมองว่ามนุษย์ผู้ชายต่ำศักดิ์กว่าเธอ จึงไม่คิดจะสนใจใคร ขณะเดียวกันเธอมักจะฝันถึงผู้ชายคนหนึ่งซึ่งคิดว่าคู่ควรกับเธอเสมอ

5) **มุกลิน** จากนวนิยายภาคต่อเนื่องเรื่องบาดาล เทวปักษีและเทพอวตาร มุกลิน เป็นมนุษย์ที่มีเชื้อสายเทวนาคา เนื่องจากเป็นหลานของพระสมุทธานดาผู้เป็นเทวนาคาแต่มีสามีเป็นมนุษย์จึงถูกลงโทษอยู่ในบาดาล ส่วนมารดาของมุกลินซึ่งเป็นธิดาของพระสมุทธานดาได้รับการเลี้ยงดูจากมนุษย์ซึ่งมุกลินเรียกว่าคุณยาย ต่อมาบิดาและมารดาของเธอก็หายสาบสูญพร้อมเครื่องบินโดยสารขณะบินผ่านมหาสมุทรขณะมุกลินยังเล็ก มุกลินมักจะฝันเห็นมหาสมุทรกว้างใหญ่มีสีขาวเหมือนน้ำนม หรือเกษียรสมุทร ซึ่งบุรุษผู้หนึ่งทอดกายนอนคล้ายหลับสนิทบนพระแท่นที่เป็นพญานาคราช ปลายพระบาทมีสตรีผู้เลอโฉมประทับอยู่

สรุปว่าการเดินทางทางจิตวิญญาณของตัวละครเอกหญิงที่เป็นความฝันส่วนใหญ่เป็นเรื่องที่เกี่ยวกับอดีตชาติของตัวละคร ทำให้ตัวละครได้ย้อนกลับไปเห็นเหตุการณ์ต่างๆ ที่ก่อให้เกิดปมปัญหา เพื่อคลี่คลายหรือแก้ไขปัญหาให้เรียบร้อย นอกจากนี้ยังพบความฝันอันเกี่ยวพันกับต้นกำเนิดของตัวละคร เพื่อให้ตัวละครได้ทราบความเป็นมาและสถานะของตน เห็นได้ว่าความฝันเป็นการเดินทางทางจิตวิญญาณประการหนึ่ง เพราะจิตวิญญาณได้ละออกจากกายวัตถุ และล่องลอยไปยังเทวะอื่น สอดคล้องกับ สวามี ประภาวณันทะ และแมนเชสเตอร์ (2553, น. 130) ที่กล่าวถึงความฝัน สรุปความได้ว่า ขณะที่มนุษย์ฝัน บรรยากาศแห่งชีวิตจริงที่โอบล้อมเขามาตลอดวันจะพลันหายไป คงเหลือแต่โลกของตัวผู้ฝันเอง โดยเขาสามารถเป็นได้ทุกอย่างตามที่ปรารถนาเอาไว้ และจิตวิญญาณของเขาก็สามารถท่องเที่ยวไปยังเทวะต่าง ๆ ตามแต่เขาประสงค์จะไป

1.1.2 **สมาธิ** หมายถึง การที่ตัวละครทำสมาธิกำหนดจิตไปยังที่ต่างๆ หรือไปเห็นเหตุการณ์ใดก็ตาม สมาธิในระดับนี้จึงยังไม่จัดเป็นการเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูง เพราะตัวละครยังไม่ได้เข้าสู่ความหลุดพ้นพบตัวละครเอกหญิง 5 ตัว ได้แก่ ใจแก้ว ไวชรี ซาคริยา กฤตยา และจิตา ดังนี้

1) **ใจแก้ว** จากเรื่องฉมาน เมื่อยังเป็นทารกเธอถูกแม่เสื่อคาบมาเพื่อเป็นอาหาร แต่หลวงปู่ซึ่งเป็นพระธุดงค์ได้ขอบิณฑบาตและให้แม่เสื่อเลี้ยงไว้ ต่อมาหลวงปู่ได้มาสอนเธอทำสมาธิ และให้เธอไปอยู่กับพ่อแม่ชาวเมืองลับแลเพื่อให้เรียนรู้การอยู่กับมนุษย์รวมทั้งฝึกสมาธิและฉมาน การเดินทางทางจิตวิญญาณของใจแก้วเกิดขึ้นขณะที่ใจแก้วนั่งสมาธิอย่างสงบที่หน้าถ้ำของหลวงพ่อกฤษี เธอเห็นหลวงพ่อกฤษีมาชวนไปเที่ยวหิมาลัยจึงเดินตามไป ทำให้เธอได้พบกับหลวงพ่อกฤษีซึ่งได้ทดสอบจิตใจของเธอและเทศน์สอนเธอ หลังจากที่ใจแก้วก้มกราบหลวงพ่อกฤษีแล้วก็รู้สึกคล้ายฝันที่นั่นอยู่เขยื้อน เมื่อลืมตาก็เห็นว่าเธอยังนั่งอยู่หน้าถ้ำของหลวงพ่อกฤษีดังเดิม

2) **ไวยรี** จากเรื่องไวยณวี ไวยรีเป็นอนุแห่งพระแม่เจ้ามหาทศรดา เธอเริ่มมีพลังจิตและรู้เหตุการณ์ล่วงหน้าหลังจากที่ได้รับบล็อกเกิดรูปดาวหกแฉกที่มีเครื่องหมายสวัสดิกะ การเดินทางทางจิตวิญญาณที่เกิดจากสมาธิของไวยรีปรากฏในเหตุการณ์ที่ อร เพื่อนของเธอป่วยหนักเมื่อเธอไปเยี่ยมก็ทราบว่ามีอีก 3 วันจะเสียชีวิต เธอจึงบอกอรว่ากำหนดพุทโธทุกลมหายใจ ให้ทำใจให้สบาย แล้วอีก 3 วันเธอจะมาส่งอร เมื่อครบกำหนดไวยรีไม่ได้ไปหาอรที่โรงพยาบาล แต่ในคืนนั้นเธอสวมชุดสีขาวหลังจากอาบน้ำเสร็จ แล้วนอนหงายมือขวาทับมือซ้ายวางบนอก เธอกำหนดลมหายใจเข้าออกแล้วจิตวิญญาณของเธอก็ไปพบอรที่โรงพยาบาลและได้ชี้ทางสว่างให้อรได้ไปสู่ภพภูมิที่ดีตามที่เคยสัญญาไว้

3) **ชาคริยา** จากเรื่องนากพิทซ์ ชาคริยาเป็นผู้มีสัมผัสที่หก เธอสามารถติดต่อสื่อสารกับวิญญาณได้ จึงทำให้เธอได้พบและช่วยเหลือวิญญาณหลายครั้ง เหตุการณ์ที่ชาคริยาเดินทางทางจิตวิญญาณจากการทำสมาธิปรากฏในเหตุการณ์ที่ชาคริยาได้ตักตากลูกเทพซึ่งมีวิญญาณของคนที่ถูกไฟครอกเสียชีวิตในโรงงานผลิตตุ๊กตามาจากน้องสาวของเธอ ชาคริยาได้นำตุ๊กตาไปส่งคืนที่โรงงานตามความต้องการของวิญญาณ นั้น เธอจึงได้เห็นว่าวิญญาณหลายดวงที่ยังติดอยู่ในโรงงานร้างแห่งนั้นมีความทุกข์ทรมานเพราะคิดว่าตนยังอยู่ในเหตุการณ์ไฟไหม้ ชาคริยาต้องการช่วยให้วิญญาณเหล่านั้นพ้นทุกข์เธอจึงนั่งสมาธิกำหนดจิตไปยังโรงงานแห่งนั้น เธอได้แม่เมตตาและชี้ทางสว่างให้วิญญาณทั้งหลายปล่อยวาง

4) **กฤตยา** จากเรื่อง กฤตยา เธอเป็นผู้ที่อยู่ใน 2 ภพภูมิคือในโลกมนุษย์และโลกแห่งจิตวิญญาณ เนื่องจากในวัยเด็กเธอประสบอุบัติเหตุทำให้จิตวิญญาณของเธอออกจากร่างไปยังโลกแห่งจิตวิญญาณ เขม-รา ผู้เป็นภิกษุแห่งวิหารรามอน-รา ไปพบจึงนำไปเลี้ยงดูในโลกแห่งจิตวิญญาณ เหตุการณ์การเดินทางทางจิตวิญญาณที่เกิดจากสมาธิของกฤตยาเกิดขึ้นหลังจากที่เธอได้ช่วยชีวิตป่าของเธอที่ถูกพิษแมงป่องของเทพีเซลเค็ดทำให้เสียพลังไปมาก ฉะนั้นจึงต้องทำให้พลังกลับคืนมาด้วยสมาธิ เธอจึงกลับที่พักไปทำสมาธิกำหนดจิตไปยังหุบผากษัตริย์ซึ่งเป็นสถานที่ที่เป็นเสมือนบ้านของเธอ กฤตยารับรู้ว่าเธอกำลังลัดลี้ผ่านความมืดมิด บนท้องฟ้ามีเพียงแสงดาวระยิบ ขณะที่เป็นเบื้องล่างเป็นผืนทรายกว้างใหญ่ และเธอก็ได้พบเขม-ราซึ่งรอเธออยู่ในหุบผากษัตริย์

5) **จิตา** จากเรื่องจิตา เป็นเด็กที่มีพลังจิตสูง ซึ่งเป็นทิพย์อำนาจติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด การเดินทางจิตวิญญาณที่เกิดจากการทำสมาธิของจิตาปรากฏในตอนจิตากำลังรับประทานอาหารอยู่กับบิดามารดาของเธออยู่ นั้น เธอทราบด้วยจิตว่าคุณทัศนีย์ย่าของเธอกำลังปวดขา เธอจึงทำสมาธิกำหนดจิตไปที่บ้านของคุณทัศนีย์และใช้พลังจิตช่วยรักษาอาการเจ็บปวดของคุณทัศนีย์ ขณะเดียวกันคุณทัศนีย์เห็นภาพนิมิตว่าจิตามาขอความช่วยเหลือ

สรุปได้ว่าตัวละครเอกหญิงในนวนิยายของทมยันตีมีการเดินทางทางจิตวิญญาณจากการทำสมาธิ แบ่งได้ 2 ประเภท ดังนี้ ประเภทแรกเป็นผู้ที่ได้รับฝึกสมาธิมาก่อน ประเภทที่สอง เป็นผู้ที่มีสัญญาเดิมติดตัวมาตั้งแต่อดีตชาติ เห็นได้ว่าจิตามีพละภาพ เมื่อบุคคลที่ฝึกจิตมาดีแล้วอยู่ในสมาธิจะสามารถใช้พละภาพในการกำหนดจิตให้เดินทางไปยังทิศใดก็ได้ ดังที่ ฟริค และแกนต์ (2551, น. 23) กล่าวถึง พละภาพของจิตวิญญาณว่า จิตวิญญาณนั้นเดินทางไปทั่วทุกแห่งอย่างรวดเร็วได้ทุกขณะอย่างไร้ขีดจำกัด ไม่ว่าจะคิดถึงสิ่งใดก็จะไปอยู่ ณ ที่แห่งนั้นในทันใด โดยมีต้องเคลื่อนไหวกายและไม่มีสิ่งใดมาขัดขวางได้

1.1.3 การเดินทางทางจิตวิญญาณด้วยอำนาจของผู้ที่มีพลังจิตสูงหรือสิ่งเหนือธรรมชาติ

บันดาล หมายถึง การที่ตัวละครได้เดินทางทางจิตวิญญาณไปรู้เห็นเหตุการณ์เรื่องราวต่างๆ ด้วยอำนาจของผู้ที่มีพลัง

จิตสูงหรือสิ่งเหนือธรรมชาติบันดาล ซึ่งมักปรากฏในลักษณะที่ตัวละครมีสติรู้ว่าตนเองไม่ได้หลับฝัน แต่เห็นภาพและเหตุการณ์ต่างๆ ราวกับอยู่ในเหตุการณ์จริง พบตัวละคร 3 ตัว ได้แก่ ไชยรี อิลลลา และมุกลิน ดังนี้

1) **ไชยรี** จากเรื่องไชยณวี เป็นอนุของเหาะ เธอมีการเดินทางทางจิตวิญญาณอันเกิดจากอำนาจของผู้มีพลังจิตสูงบันดาลในเหตุการณ์ที่ ไชยรีฝันว่าด็อกเตอร์ปราณ-ศานติ มหาฤๅษีได้มาบอกว่าเธอเป็นอนุของพระแม่เจ้ามหาทศพรคา หลังจากตื่นขึ้นมาเธอมั่นใจว่าเธอไม่ได้ฝัน เมื่อเพื่อนของเธอโทรศัพท์มาคุยเรื่องเพื่อนอีกคนที่ป่วยหนักใกล้จะเสียชีวิต ทำให้ไชยรีคิดว่าการตายคือจุดเริ่มต้นของการไปสู่ชาติภพใหม่จึงอยากหลุดพ้นจากวิภวสังสาร เธอคิดว่าด็อกเตอร์ปราณ-ศานติ จะให้คำตอบแก่เธอได้จึงขับรถไปหาเขาที่โรงแรม เมื่อไปถึงเธอก็เห็นว่าเขายืนรอเธออยู่แล้ว และก้าวขึ้นรถมานั่งในรถของเธอ เขาบอกให้เธอขับไปตามทางที่เขาบอกจนไปถึงบ้านหลังหนึ่ง เธอเดินตามเขาขึ้นไปบนบ้านซึ่งภายในมีลักษณะคล้ายเทวาลัย เขาไปบอกให้เธอหมั่นทำสมาธิภาวนาเพื่อเตรียมตัวคืนกลับไปสู่ต้นธาตุ และเธอยังมีหน้าที่ของอนุแห่งเหาะที่ต้องทำอีกด้วย หลังจากจบการสนทนาไชยรีก็รู้สึกตัวว่าเธอกำลังขับรถยนต์อยู่บนถนนโดยที่ไม่มีด็อกเตอร์ปราณ-ศานตินั่งอยู่ในรถด้วย

2) **อิลลลา** จากเรื่องมนตราแห่งดารา เป็นสาวชาวไทยที่ไปท่องเที่ยวที่อียิปต์ อิลลลามีการเดินทางทางจิตวิญญาณด้วยอำนาจของสิ่งเหนือธรรมชาติบันดาล ปรากฏในเหตุการณ์ที่เธอกำลังเดินทางท่องเที่ยวกับคณะทัวร์ ด็อกเตอร์รา-ทา นักอียิปต์วิทยา ผู้ทำหน้าที่นำเที่ยวพูดคล้ายกับว่าเธอคือผู้ที่จุติมา และบอกเธอว่า ถ้าเธออยากรู้ก่อนนอนให้เอาน้ำมันหอมทาเปลือกตา และกำคาร์ทูลที่สลักชื่อของเธอ กับอังก์เครื่องหมายของชีวิตไว้แล้วจะได้คำตอบ ในคืนนั้นเธอได้ทำตามที่เขาบอกแล้วเธอก็เห็นดวงดาวสามดวงหมุนวนรวมกันรอบปะทะดวงหน้าเธอ ทันใดนั้นเธอก็รู้สึกว่าได้ยืนอยู่ที่หุบผาคริสต์รีและได้พบกับท่านอาจารย์อิมโฮเทป ซึ่งเรียกเธอว่าเจ้าหญิง และบอกให้เธอนอนลงในโลงศพของเธอในอดีตชาติ อิลลลาเห็นคาหรือจิตวิญญาณของเธอบินเข้ามาที่หน้าอกทำให้รู้สึกเจ็บ หลังจากที่รู้สึกตัวเธอเห็นรอยแผลที่หน้าอกจึงเชื่อว่าสิ่งที่เกิดขึ้นไม่ใช่ความฝัน

3) **มุกลิน** จากนวนิยายภาคต่อเนื่องเรื่องบาดาล เทวปักชีและเทพอวตาร มุกลินเป็น มนุษย์เชื้อสายเทวนาคา มุกลินได้พบภุขเคนทราและภุขคลดาหลายครั้งโดยที่ไม่ทราบว่าเป็นเทวนาคา การเดินทางทางจิตวิญญาณของมุกลินเกิดจากอำนาจของสิ่งเหนือธรรมชาติบันดาล ปรากฏในเหตุการณ์ที่มุกลินได้ไปเที่ยวที่บ้านของโอพาร์ซึ่งอยู่ริมแม่น้ำโขงที่จังหวัดหนองคายกับเพื่อนๆ ของเธอ ในคืนที่ทุกคนกำลังรอชมบั้งไฟพญานาคอยู่นั้น ภุขเคนทรา และภุขคลดาได้พายเรือมาชวนมุกลินไปลองเรือ เธอจึงลงเรือไปกับพวกเขาแล้วได้เข้าไปยังเมืองบาดาลและได้เห็นพิธีกรรมการจุดบั้งไฟพญานาคราช เมื่อเธอได้ยินเสียงเพื่อนเรียกก็รู้สึกตัวว่าตัวเองอยู่ในห้องนอน อย่างไรก็ตามเธอมั่นใจว่าเธอได้ลงเรือไปยังบาดาลจริง ๆ

สรุปว่าพบตัวละครเอกหญิงที่มีการเดินทางทางจิตวิญญาณด้วยอำนาจของผู้ที่มีพลังจิตสูงหรือสิ่งเหนือธรรมชาติบันดาล 2 ลักษณะ ได้แก่ ตัวละครที่มีการเดินทางทางจิตวิญญาณด้วยอำนาจของผู้ที่มีพลังจิตสูงบันดาล และตัวละครที่มีการเดินทางทางจิตวิญญาณด้วยอำนาจของสิ่งเหนือธรรมชาติ เห็นได้ว่า ผู้ที่ใช้อำนาจจิตบันดาลให้ตัวละครเอกหญิงมีการเดินทางทางจิตวิญญาณได้นั้น ล้วนเป็นผู้ที่ผ่านการฝึกจิตมาดีแล้วจึงมีอำนาจจิตสูงสามารถใช้อำนาจบันดาลทุกสิ่งได้ตามประสงค์ ทั้งนี้เพราะเป็น “ผู้ตระหนักรู้ว่าเนื้อแท้ของสรรพสิ่งคือแสง ย่อมขับเคลือนกฎแห่งปาฏิหาริย์ได้ ฉะนั้นครูบาอาจารย์จึงสามารถใช้ญาณทิพย์ของตนนำอะตอมของแสงที่มีอยู่ทั่วทุกหนแห่งมาฉายให้เห็นเป็นภาพได้ในทันที รูปร่างของภาพที่ฉายออกมาจะเป็นเช่นใดย่อมขึ้นอยู่กับความประสงค์ อำนาจจิต และจินตนาการของครูบาอาจารย์แต่ละท่าน” (ปรมหังสา โยคานันทะ, 2554, น. 354)

1.2 การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับพื้นฐานหลังความตาย

การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับพื้นฐานหลังความตาย หมายถึง เวียนว่ายตายเกิด กล่าวคือ การที่บุคคลเสียชีวิตจิตวิญญาณได้ออกจากร่างแล้วจะต้องไปอยู่ในร่างใหม่อย่างไม่จบสิ้น เนื่องจากยังไม่บรรลุความหลุดพ้นพบตัวละคร 6 ตัว ได้แก่ ชามี ใจแก้ว วามริน มุกลิน ชาคริยา และอิลวลา ดังนี้

1) **ชามี** จากนวนิยายเรื่อง ชามี เธอเป็นเด็กที่คณะนักบวชซึ่งเดินตามดาวประจำชีพของมหาสมณะไปพบในซากเครื่องบินตกและนำกลับมาฝังมหาวิหารเพราะเชื่อว่าเป็นมหาสมณะกลับชาติมาเกิด แม้ว่าเธอเป็นเพศหญิงแต่ก็ได้รับการฝึกฝนเช่นเดียวกับนักบวชตั้งแต่ยังเล็ก เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการเวียนว่ายตายเกิดของชามีปรากฏในตอนที่ต้องเข้ารับการทดสอบเพื่อพิสูจน์ว่าเธอ คือ มหาสมณะกลับชาติมาเกิด นักบวชได้นำชุดกาน้ำชาที่ทำด้วยไม้กระเบื้องและทองมาให้เลือก แต่ชามีกลับถามหาถ้วยหยกของมหาสมณะ นอกจากนี้เธอยังบอกได้ว่าประจำที่นักบวชนำมาให้เธอเป็นของใคร แสดงให้เห็นว่าในอดีตชาติเธอคือมหาสมณะ

2) **ใจแก้ว** จากนวนิยายเรื่องธมาน เมื่อเป็นทารกเธอได้รอดชีวิตจากการเป็นอาหารของเสือเพราะหลวงปู่ได้ขอบิดาฆ่าตัวตายไว้ นอกจากนี้หลวงปู่ยังได้สอนสมาธิให้เธอ และได้ฝากเธอไว้กับพ่อแม่ชาวเมืองลับแลให้ช่วยอบรม สั่งสอน เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการเวียนว่ายตายเกิดของใจแก้วปรากฏในตอนพี่สาวเมืองลับแลสอนใจแก้วว่ากรรมจากอดีตย่อมส่งผลสู่ปัจจุบันและภพหน้า การที่หลวงปู่มาช่วยเธอเพราะในอดีตชาติเธอเคยเป็นชาวป่าผ่านมาพบหลวงปู่ตอนออกจากสมาบัติ คิดว่าพระอาจารย์เอาน้ำผึ้งหยดที่ริมฝีปากถวาย เป็นเหตุให้เธอกับหลวงปู่ต้องใช้หนี้บุญคุณกัน

3) **วามริน** จากนวนิยายเรื่องศิวาลัย เธอเป็นนางแบบที่มีชื่อเสียง เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการเวียนว่ายตายเกิดของวามรินปรากฏในตอน เธอได้เดินทางไปถ่ายแฟชั่นที่ประเทศอินเดีย เธอได้เห็นภาพพระเจ้าอโศกมหาราชที่โรงแรมและได้ยินเสียงตรัสว่าเธอคือเจ้าหญิงโสมวดีธิดาของเจ้าชายติสสะ หลังจากนั้นรุทระได้พาเธอไปยังเมืองฤๅษีเกษเพื่อชำระกรรม เมื่อไปถึงเธอรับรู้ว่าอดีตชาติเธอคือเจ้าหญิงโสมวดีที่ฆ่าตัวตายเพราะคับแค้นใจคนรักของเธอคือเจ้าชายรุทระ จึงเป็นเหตุผลให้เธอต้องกลับมาที่นี่อีก

4) **มุกลิน** ตัวละครเอกจากนวนิยายภาคต่อเนื่องเรื่องบาดาล เทวปักษีและเทพอวตาร เธออาศัยอยู่กับคุณยาย ส่วนบิดามารดาของเธอหายสาบสูญไปขณะโดยสารเครื่องบินผ่านมหาสมุทร เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการเวียนว่ายตายเกิดของมุกลินปรากฏในตอน เธอได้ไปดูพิธีจุดบั้งไฟพญานาคราชกับภุชเคนทราและภุชคลดาในบาดาลหลังจากที่เธอกลับออกมาแล้วก็อยากกลับไปอีกครั้งเพราะคิดว่ามารดาของเธอต้องอยู่ในน้ำ มุกลินจึงพายเรือไปในแม่น้ำโขงทิศทางเดียวกับที่เคยนั่งเรือไปกับภุชเคนทราและภุชคลดา แต่เมื่อถึงม่านหมอกก็มีความเสี่ยงที่จะเข้าไปแล้วจะไม่ได้กลับออกมาอีก เธอยืนยันว่าจะเข้าไปถึง 3 ครั้ง เธอจึงได้ตายจากภพภูมิมนุษย์ไปเกิดในภพภูมิใหม่คือเมืองบาดาลทันที

5) **ชาคริยา** ตัวละครจากเรื่องนาคพัทธ์ เธอเป็นผู้มีสัมผัสที่ 6 สามารถสื่อสารกับวิญญาณได้ ทำให้เธอได้พบกับนาคหญิงสาวลึกลับที่เธอมักพบโดยบังเอิญ เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการเวียนว่ายตายเกิดของชาคริยาปรากฏในตอน ชาคริยาป่วยหนักเธอฝันเห็นอดีตชาติว่า เธอชื่อทิมทองเป็นญาติสนิทกับนาค สามีของนาคชื่อมากซึ่งในชาตินี้คือมารคู้หมั้นของเธอ นาคจึงหนีออกจากบ้านไปอยู่กับมากจนตั้งครรภ์ ต่อมากมากไปเกณฑ์ทหาร ทิมทองจึงคอยให้ความช่วยเหลือมากจนถึงวันที่นาคคลอดบุตรเสียชีวิต การที่ชาคริยาเห็นเรื่องราวในอดีตชาติทำให้เธอทราบเหตุผลที่ทำให้เธอกับมารคู้หมั้นของเธอไม่ได้แต่งงานกัน

6) **อิลลวลา** ตัวละครจากเรื่องมนตราแห่งดารา ในอดีตชาติเธอคือเจ้าหญิงเมเนเยตามุน ธิดาของฟาโรห์รามเสสที่ 2 เจ้าหญิงมีพระเชษฐาต่างพระมารดาพระนามว่าเจ้าชายทาเอ็มวาเส็ดและยังเป็นคนรักของพระองค์ เมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ทำให้เข้าใจผิดกันเจ้าหญิงจึงตั้งจิตอธิษฐานขอไปให้ไกลจากคนรัก เหตุการณ์ที่เกี่ยวกับการเวียนว่ายตายเกิดของอิลลวลาปรากฏในเหตุการณ์ที่อิลลวลาซึ่งไปเที่ยวที่ประเทศอียิปต์ คืนหนึ่งเธอได้ฝันว่าเธอได้ไปยืนอยู่หน้าโลงหิน ในห้องพระราชวังที่หุบผากษัตริย์ เธอได้พบกับอาจารย์อิมโฮเทปซึ่งถามเธอว่ากลับมาทำไม และให้เธอกลับไป แต่เธอยืนยันที่จะกลับมา อาจารย์อิมโฮเทปจึงบอกให้เธอลงไปนอนในโลงหินที่เธอเคยนอนในอดีตชาติเพื่อเธอจะได้จำเรื่องในอดีตได้

สรุปว่าพบตัวละครเอกหญิงที่ปรากฏการเวียนว่ายตายเกิด 6 ตัว โดยทั่วไปเป็นการกลับชาติมาเกิดเพื่อแก้ไขปัญหาในอดีตชาติ ทำภารกิจที่ตั้งใจไว้ รวมถึงใช้หนี้กรรมในอดีตชาติ แต่มีตัวละครหนึ่งตัวที่มีการไปเกิดในชาติภพใหม่ที่มีใช้เป็นมนุษย์ เห็นได้ว่าจิตวิญญาณที่ยังไม่บรรลุความหลุดพ้นเมื่อออกจากร่างกายที่เสื่อมสลายแล้วย่อมต้องวนเวียนไปสู่ร่างใหม่อย่างไม่จบสิ้น จนกว่าจะพัฒนาจิตวิญญาณให้ไปถึงความหลุดพ้นได้ ซึ่งในพระพุทธศาสนา กล่าวถึงเรื่องนี้ว่า “สัตว์โลก เมื่อยังมีกิเลสที่ข้องติดอยู่กับโลก จึงต้องเวียนเกิดเวียนตายอยู่ในโลกทั้งปวง ความท่องเที่ยววนเวียนเกิดตายอยู่นี้ เรียกว่าสังสารวัฏ” (สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฺฒโน), 2551, น. 15)

2. การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูง

การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูง หมายถึง การเดินทางทางจิตวิญญาณไปสู่ความหลุดพ้น หรือนิพพาน ในพระพุทธศาสนา หรือการไปรวมอยู่กับต้นธาตุตามแนวคิดพราหมณ์-ฮินดู ในที่นี้แบ่งได้เป็นการเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงขณะที่มนุษย์ยังมีชีวิตอยู่และการเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงขณะที่มนุษย์ละสังขาร ดังนี้

2.1 การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงขณะที่บุคคลยังมีชีวิตอยู่

การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงขณะที่บุคคลยังมีชีวิตอยู่ คือการที่จิตวิญญาณของบุคคลได้สัมผัสถึงสภาวะสูงสุดขณะที่บุคคลยังมีชีวิตอยู่ ซึ่งสภาวะสูงสุดในแต่ละศาสนา หรือปรัชญาความเชื่อต่างๆ ก็จะเรียกต่างกันไป เช่น นิพพาน ต้นธาตุ กระแสจิตใหญ่ ปริมาณ เป็นต้น พบตัวละครที่มีการเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงขณะที่มนุษย์ยังมีชีวิตอยู่ 2 ตัว ได้แก่ ซามิ และไวชรี ดังนี้

1) **ซามิ** จากนวนิยายเรื่องซามิ ในอดีตชาติเธอคือมหาสมณะ ที่กลับชาติมาเกิดเพื่อที่จะให้คำพยากรณ์นครกาสา การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงของซามิ ปรากฏในตอนที่ซามิซึ่งเข้ามาบัตจนเข้าสู่อนันตภาวะได้แต่เธอยังเข้าสู่พลังงานสูงสุดของจักรวาลไม่ได้ จึงเข้าไปนั่งในโพรงหินเพื่ออธิษฐานจิต ทรงสมาธิให้แน่วแน่เพื่อเข้าสู่พลังงานสูงสุด ผู้เขียนได้บรรยายการเข้าสู่สภาวะสูงสุดของซามิ ว่าปรากฏสายฟ้าปลายแยก 3 แฉก คือวัชรญาณ ญาณอันคมดุจสายฟ้าที่ตัดทุกแห่งอวิชชาให้ขาด แล้ววัชระก็กระทบกันเสียงระเบิดก้อง แสดงถึงการรวมพลังจิต คือจิตที่อยู่ในอนันตภาวะของซามิได้ประสานเข้ากับอนันตจักรวาล สื่อนี้ให้เห็นว่าซามิเป็นผู้ที่ได้เป็นบรรลุสภาวะสูงสุดแล้ว

2) **ไวชรี** จากนวนิยายเรื่องไวชณวี เธอเป็นอนุแห่งพระแม่เจ้ามหาทศกัณฐิกา เมื่อเธอได้ทราบจากด็อกเตอร์ปราณ-คานติ มหาฤๅษี ว่าเธอเป็นอนุแห่งท้าวและมีความหน้าที่ที่จะต้องทำแล้ว เธอปล่อยวาง ทุกสิ่งและปลีกตัวจากสังคัมหมันทำสมาธิเพื่อเตรียมตัวคืนสู่ธาตุเดิมตามคำแนะนำของเขา การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงของ

ไวษณฺฐีปรากฏในตอนที่เราทำสมาธิแล้วจิตวิญญาณของเธอได้ไปยังที่ที่หนึ่งที่เราได้รับรู้ว่าคือบ้าน เธอได้เข้าไปสู่กระแสของต้นธาตุ อันเป็นกระแสจิตใหญ่ ในกระแสนี้ไวษณฺฐีเกิดความรู้อันไพศาลในทันที ผู้เขียนต้องการสื่อให้เห็นว่าไวษณฺฐีได้บรรลุสภาวะสูงสุดแล้ว

สรุปได้ว่าตัวละครเอกหญิงที่มีการเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงขณะที่มนุษย์ยังมีชีวิตอยู่ในนวนิยายแนวศาสนาของทมยันตีมี 2 ตัว โดยขามิเป็นตัวละครที่มีความเชื่อในพระพุทธศาสนา ส่วนไวษณฺฐีเป็นตัวละครที่เชื่อเรื่องเทพเจ้าในพราหมณ์-ฮินดู ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การบรรลุสภาวะสูงสุดจะต้องบรรลุในขณะที่ยังมีชีวิต โดยการที่จิตวิญญาณได้สัมผัสกับกระแสจิตใหญ่ ดังที่ สวามี ประภาวามันตะ และแมนเชสเตอร์ (2553, น. 23) กล่าวว่า ผู้ที่จะเข้าสู่พรหมัน หรือสภาวะสูงสุด ต้องตั้งจิตอธิษฐานเพื่อขอบรรลุสัจธรรม กำหนดจิตถึงบรมอาตมันซึ่งสถิตอยู่ภายในด้วยมีจิตที่สงบนิ่งเป็นสมาธิ และแยกกายจากบรมอาตมันอย่างระมัดระวังด้วยความเพียรพยายาม ส่วนการบรรลุความหลุดพ้นในพระพุทธศาสนาคือสภาวะที่บุคคลหมดสิ้นกิเลสตัณหาปราศจากความยึดมั่นถือมั่น เพราะ “นิพพาน แท้จริงไม่เกี่ยวกับความตาย นิพพานทุกชนิดไม่เกี่ยวกับความตาย มีนิพพานได้ก่อนแต่ร่างกายตาย คือเย็น เพราะไม่มีกิเลสเผาไม่มีตัวตนของตนเผา” (พุทธทาสภิกขุ, 2556, น. 55)

2.2 การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงหลังความตาย

การเดินทางทางจิตวิญญาณในขั้นตอนนี้ต่อเนื่องจากการที่บุคคลได้เดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงขณะที่บุคคลยังมีชีวิตอยู่ เมื่อจิตวิญญาณออกจากร่างหลังความตายจะเข้าสู่สภาวะความหลุดพ้น ไม่ต้องกลับมาเวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป พบ 2 ตัว ได้แก่ ขามิ และไวษณฺฐี ดังนี้

1) **ขามิ** จากนวนิยายเรื่องขามิ เมื่อเธอได้บรรลุสภาวะสูงสุดแล้ว ทำให้เธอเป็นผู้รู้อดีตและเห็นอนาคต การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงหลังความตายของขามิ ปรากฏในเหตุการณ์หลังจากที่เธอได้ให้คำพยากรณ์นครกาแล้วเธอก็มรณภาพในท่านั่งสมาธิบนเบาะสี่เหลี่ยมในห้องที่มีตึบเหมือนกับครั้งที่มหาสมณะมรณภาพในอดีตชาติ แต่ต่างกันว่าครั้งนี้จะเป็นการมรณภาพครั้งสุดท้ายของเธอและจะไม่กลับมาเวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป เพราะจิตวิญญาณของเธอปราศจากอวิชชา หมดสิ้นกิเลส ตัณหาและอุปาทานแล้ว

2) **ไวษณฺฐี** จากนวนิยายเรื่องไวษณฺฐี หลังจากที่เราได้บรรลุสภาวะสูงสุดคือการได้เชื่อมต่อกับกระแสจิตใหญ่แล้วเธอก็ยังคงนั่งสมาธิอยู่เสมอ การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงหลังความตายของไวษณฺฐีปรากฏในตอนท้ายเรื่อง ไวษณฺฐีมักปลื้มตัวจากสังคมทำสมาธิอยู่ที่บ้าน เมื่อเธอสามารถทำให้มารดาของเธอปล่อยวาง ไม่ยึดติดในตัวเธอผู้เป็นบุตรแล้ว เธอก็ทำสมาธิแล้วจิตวิญญาณของเธอก็ได้คืนกลับไปสู่ต้นธาตุ

สรุปว่าการเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงหลังความตาย พบตัวละครเอกหญิง 2 ตัว คือ ขามิ เมื่อมรณภาพแล้วก็จะไม่กลับมาเวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป ส่วนไวษณฺฐีซึ่งเป็นอนุแห่งทเวะ หลังจากสิ้นชีวิตแล้วจิตวิญญาณได้กลับคืนไปสู่ต้นธาตุตามแนวคิดปรัชญาพราหมณ์-ฮินดู เห็นได้ว่าบุคคลผู้สามารถบรรลุสภาวะสูงสุดทางจิตวิญญาณขณะที่มีชีวิตอยู่ และหลังจากความตายจะไม่กลับมาเวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป ดังที่ กฤษณะไทวปายนวยาส (2527, น. 66) กล่าวว่า ผู้ที่บรรลุสภาวะสูงสุดแล้ว เมื่อละกายสังขาร จะไม่เกิดอีกต่อไป ส่วนในพระพุทธศาสนากล่าวถึงการบรรลุสภาวะสูงสุดและการสิ้นสุดการเวียนว่ายตายเกิดไว้ว่า “ธรรมอันเป็นที่สุดนี้คือนิพพาน อันหมายถึงธรรมเป็นที่สิ้นราคะ โทสะ โมหะ เป็นที่สิ้นอวิชชา สังขาร เป็นต้น ตลอดจนถึงชาติ ชรา มรณะ และทุกข์ทั้งปวง” (สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฺฒโน), 2542, น. 42)

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัยข้างต้นสรุปโดยภาพรวมได้ว่า ตัวละครเอกหญิงในนวนิยายแนวศาสนาของทมยันตีที่มีการเดินทางทางจิตวิญญาณ 2 ระดับคือ การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับพื้นฐาน และ การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูง ดังนี้ การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับพื้นฐาน แบ่งเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นแรกเป็นการเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับพื้นฐานขณะที่บุคคลยังมีชีวิตอยู่ แบ่งได้ 3 ประเภท คือ 1) ความฝัน พบว่าสาเหตุที่ฝันเกิดจากสัญญาเดิมเกี่ยวกับเรื่องราวในอดีตชาติของตัวละคร และเกิดจากอำนาจของผู้มีพลังเหนือธรรมชาติบันดาล 2) สมาธิ พบว่าตัวละครเอกหญิงที่สามารถทำสมาธิกำหนดจิตไปยังที่ต่าง ๆ ได้เกิดจากการฝึกฝนจนมีความชำนาญในการกำหนดจิต และเป็นผู้ที่มีสัญญาเดิมติดตัวมา 3) เกิดจากอำนาจของผู้ที่มีพลังจิตสูงหรือสิ่งเหนือธรรมชาติบันดาล พบว่าตัวละครที่ได้เดินทางทางจิตวิญญาณในลักษณะนี้จะมีสติรู้ตัวตนอยู่ในเหตุการณ์นั้นราวกับเกิดขึ้นจริง ส่วนประเด็นที่ 2 เป็นการเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับพื้นฐานหลังความตาย คือการเวียนว่ายตายเกิด พบว่าตัวละครมีการเวียนว่ายตายเกิดเพราะมีปมปัญหาในอดีตชาติที่ต้องแก้ไข หรือทำภารกิจให้สำเร็จ และการชดใช้หนี้กรรม และยังพบว่ามีการเกิดใหม่ในภพภูมิอื่นด้วย

การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูง แบ่งเป็น 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 1 การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงขณะที่บุคคลยังมีชีวิตอยู่ พบว่ามีตัวละครเพียง 2 ตัวที่มีการเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงขณะมีชีวิตอยู่ คือชามิ เป็นนักบวชหญิงในศาสนาพุทธ และไวษรี เป็นอณูแห่งทเวะ ส่วนประเด็นที่ 2 การเดินทางทางจิตวิญญาณในระดับสูงหลังความตาย พบตัวละคร 2 ตัว คือ ชามิ ที่มีรณภาพแล้วจะไม่กลับมาเวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป และไวษรี ที่สิ้นชีวิตแล้วจิตวิญญาณของเธอก็ได้คืนกลับไปสู่ต้นธาตุตามแนวคิดปรัชญาพราหมณ์-ฮินดู

นวนิยายแนวศาสนาของทมยันตีมีความน่าสนใจในเรื่องการนำปรัชญาความเชื่อศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และ อียิปต์โบราณ มาผสมผสานกับพระพุทธศาสนาได้อย่างลงตัว อีกทั้งยังเน้นเรื่องกฎแห่งกรรม การเวียนว่ายตายเกิด และมรรคาแห่งความหลุดพ้น โดยมุ่งนำเสนอว่าเป้าหมายสูงสุดของชีวิตมนุษย์คือการไปสู่ความหลุดพ้น คือการไม่ต้องกลับมาเวียนว่ายตายเกิดอีกต่อไป ขณะเดียวกันก็มีการอธิบายเปรียบเทียบกับวิทยาศาสตร์ได้อย่างน่าสนใจ สอดคล้องกับที่มีผู้กล่าวถึงวิธีการนำเสนอหลักธรรมในศาสนาของทมยันตีว่า

ทมยันตียังเสนอวิธีที่จะหลุดพ้นจากวัฏสงสารอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น คือการนำเสนอเกี่ยวกับวิปัสสนากรรมฐาน การทำสมาธิ การเข้าฌานสมาบัติด้วยกลวิธีของนวนิยาย ความพยายามอีกประการหนึ่งที่ทมยันตีอธิบายผ่านนวนิยายคือการเปรียบเทียบพุทธศาสตร์กับวิทยาศาสตร์ ใช้หลักวิทยาศาสตร์อธิบายพุทธศาสตร์ โดยเน้นธรรมะคือ ธรรมชาติมีอยู่จริง. (สิริวรรณ นันทจันทุล, 2550, น. 97-98)

นอกจากนี้ยังพบว่าตัวละครที่มีการเดินทางทางจิตวิญญาณของทมยันตีที่ปฏิบัติสมาธิเป็นประจำ และตัวละครที่มีพลังเหนือธรรมชาติมักจะเป็นผู้ที่มีนิสัยพุดน้อย ชอบปลีกตัวจากสังคมเพื่อทำสมาธิ มีเมตตาสูง และมีลักษณะเหนือธรรมชาติ คือ มักมีผิวพรรณกระจ่างใสและมีกลิ่นหอมที่ต่างจากกลิ่นหอมใดในโลกมนุษย์ อีกทั้งยังมีพลังจิตสูงทราบเหตุการณ์ในอนาคต สามารถใช้พลังจิตรักษาโรคและอ่านใจคนได้ คล้ายกับตัวละครเหนือธรรมชาติที่ พิชากร รัตนนุถะ (2546, น. 149) ได้กล่าวว่า คุณหญิงวิมล ศิริไพบูลย์มักสร้างตัวละครเหนือธรรมชาติ ให้มีลักษณะนิสัยพุดน้อย รับประทานน้อย ร่างกายเรืองแสง มีกลิ่นหอม มีอำนาจจิตสามารถสะกดจิตและล่วงรู้ความคิดของผู้อื่น มักปฏิบัติสมาธิ และมีพฤติกรรมที่เป็นประโยชน์แก่มนุษย์ จึงสรุปได้ว่าการที่ทมยันตีสร้างตัวละครที่เป็น

มนุษย์ให้มีลักษณะคล้ายกับตัวละครเหนือธรรมชาติ สะท้อนถึงมุมมองของทมยันตีที่มองว่าจิตวิญญาณที่ฝึกฝนมาดีแล้วไม่ว่าจะอยู่ในสภาวะใดย่อมมีลักษณะที่คล้ายกัน ไม่เพียงแต่เท่านั้นการที่ทมยันตีสร้างตัวละครเอกหญิงให้มีลักษณะดังกล่าวเพื่อตอกย้ำให้เห็นว่าจิตวิญญาณไม่มีเพศ ฉะนั้นมนุษย์ไม่ว่าอยู่ในเพศใดก็ตาม หากเป็นผู้ที่ฝึกจิตมาดีแล้วย่อมสามารถเข้าสู่สภาวะสูงสุดทางจิตวิญญาณได้เช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

ในนวนิยายของทมยันตี นอกจากตัวละครเอกหญิงที่มีการเดินทางทางจิตวิญญาณแล้ว ยังมีตัวละครประกอบหญิงที่มีการเดินทางทางจิตวิญญาณ ควรมีการศึกษาเพื่อให้เห็นลักษณะที่แตกต่าง

องค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัย

การวิเคราะห์การเดินทางทางจิตวิญญาณของตัวละครเอกหญิงในนวนิยายแนวศาสนาของทมยันตี ทำให้เข้าใจเส้นทางการเดินทางทางจิตวิญญาณของตัวละครหญิงในนวนิยายแนวศาสนาของทมยันตี นอกจากนี้การศึกษาเรื่องการเดินทางทางจิตวิญญาณยังช่วยให้มนุษย์ตระหนักถึงพลังจิตที่ยิ่งใหญ่ที่อยู่ภายในตัว และเห็นความสำคัญของการพัฒนาจิตวิญญาณอันจะนำไปสู่ความสุขภายในอย่างแท้จริง

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณะไทวปายนวลาส. (2527). *ศรีมหาสมุทรคีตาหรือเพลงแห่งชีวิต* (พิมพ์ครั้งที่ 3). (แสง มนวิฑูร และ
จ่านงค์ ทองประเสริฐ, ผู้แปล). กรุงเทพมหานคร: แพร่พิทยา.
- เกศินี จุฑาวิจิตร. (2552). *การเขียนสร้างสรรค์ทางสื่อสิ่งพิมพ์ : Idea ดีๆ ไม่มีวันหมด*. นครปฐม:
เพชรเกษม พรินติ้ง กรุ๊ป.
- ทมยันตี (คุณหญิง วิมล ศิริไพบูลย์). (2551). *กฤตยา* (พิมพ์ครั้งที่ 11). กรุงเทพมหานคร: ณ บ้านวรรณกรรม.
- ทมยันตี (คุณหญิง วิมล ศิริไพบูลย์). (2551). *ไวษณวี* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร: ณ บ้านวรรณกรรม.
- ทมยันตี (คุณหญิง วิมล ศิริไพบูลย์). (2551). *คิวัลย์* (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: ณ บ้านวรรณกรรม.
- ทมยันตี (คุณหญิง วิมล ศิริไพบูลย์). (2552). *จิตา* (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: ณ บ้านวรรณกรรม.
- ทมยันตี (คุณหญิง วิมล ศิริไพบูลย์). (2552). *ชามิ* (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: ณ บ้านวรรณกรรม.
- ทมยันตี (คุณหญิง วิมล ศิริไพบูลย์). (2559). *ฉวาน* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร: ณ บ้านวรรณกรรม.
- ทมยันตี (คุณหญิง วิมล ศิริไพบูลย์). (2560). *นากพัทธ์*. กรุงเทพมหานคร: ณ บ้านวรรณกรรม.
- Truong, H. Th. (2559). การเวียนว่ายตายเกิด. *วารสารการวิจัยเพื่อพัฒนาชุมชน (มนุษยศาสตร์และ
สังคมศาสตร์) มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 9 (3), 140-157.
- ปรมหังสา โยคานันทะ. (2554). *อัตชีวประวัติของโยคี* [Autobiography of a Yogi]. (Self-Realization
Fellowship, ผู้แปล). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- พิชากกร รัตตฤตตะ. (2546). *วิเคราะห์นวนิยายเหนือธรรมชาติของ วิมล ศิริไพบูลย์*.
(ปริญญาานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, กรุงเทพมหานคร.
- พุทธทาสภิกขุ. (2556). *พุทธวิธีชนความทุกข์* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ตถาตา.

- พรีค, ที และแกนต์, พี. (2551). *The Hermetica อมตธรรมนำโลก* [The Hermetica: The Lost Wisdom of the Pharaohs]. (กึ่งแก้ว อรรถาการ, ผู้แปล). กรุงเทพมหานคร: มูลินนิธิกึ่งแก้ว อรรถาการ.
- ลักษณะวดี (คุณหญิง วิมล ศิริไพบูลย์). (2553). *เทวปักข์*. กรุงเทพมหานคร: ณ บ้านวรรณกรรม.
- ลักษณะวดี (คุณหญิง วิมล ศิริไพบูลย์). (2553). *บาดาล* (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: ณ บ้านวรรณกรรม.
- ลักษณะวดี (คุณหญิง วิมล ศิริไพบูลย์). (2556). *มนตราแห่งดารา*. กรุงเทพมหานคร: ณ บ้านวรรณกรรม.
- ลักษณะวดี (คุณหญิง วิมล ศิริไพบูลย์). (2558). *เทพอวตาร*. กรุงเทพมหานคร: ณ บ้านวรรณกรรม.
- วนิดา บำรุงไทย. (2544). *ศาสตร์และศิลป์แห่งนวนิยาย*. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- วิศวานถ (นามแฝง). (2548). *กลวิธีการเขียนนวนิยายสไตล์ทมยันตี* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: ณ บ้านวรรณกรรม กวีป.
- สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฒโน). (2542). *ความรู้ในแนวพุทธธรรม*. กรุงเทพมหานคร: มหามงกุฎราชวิทยาลัย.
- สมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช (เจริญ สุวฑฒโน). (2551). *จิต วิญญาณ ในพระพุทธศาสนา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: มหามงกุฎราชวิทยาลัย.
- สวามี ประภาวณันตะ, และแมนเชสเตอร์, เอฟ. (2553). *อุปนิษัท : คัมภีร์เพื่อความสงบสคานติ* [Upanishads]. (กึ่งแก้ว อรรถาการ, ผู้แปล). กรุงเทพมหานคร: อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- สิริวรรณ นันทจันทุล. (2550). ศัพท์พุทธศาสนในนวนิยายไทย: กรณีศึกษานวนิยายแห่งธรรมเรื่องขามี่และฉานของทมยันตี. *สารภาษาไทยและวัฒนธรรมไทย*. 1(1), 76-100. ค้นคืนจาก https://kukr.lib.ku.ac.th/journal/index.php?/JTTC/search_detail/result/200066
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. (2550). *พระไตรปิฎกสำหรับประชาชน* (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพมหานคร: มหามงกุฎราชวิทยาลัย.